

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

НОВА ТВ

✓ Васил Велев: Под 1% от фирмите са се възползвали от мярката 60 на 40

"Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%", каза още той

„0.97% от фирмите, които могат да се възползват от мярката 60 на 40, са го направили към днешна дата. Платени са 12 млн. лв. от бюджет 1 млрд. Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%". Това заяви председателят на АИКБ Васил Велев в студиото на "Здравей, България".

„Най-важното число е това на инвестираните средства. В момента от 1 млрд. са 12 млн. Това е 1.22% до ден днешен", каза още той.

По думите му прекратените трудови договори само за един месец са 176 000. "От тях като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работа за един месец", посочи Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000. Това е над 10% безработица. Това го показват и различните социологически проучвания. Според тях най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40", категоричен бе той.

Велев подчерта, че подкрепата на държавата не следва да е на 100%, но въпросът е каква е реалната помощ и колко е достъпна тя. „От мярката 60 на 40 се възползват такива фирми, които нямат нужда от нея", смята председателят на АИКБ.

„Бизнесът прави "уйдурми", за да се напасне на схемата – работи се например официално на половин ден, но всъщност е на цял и не се правят правилата както трябва. Ние караме хората да ги нарушават, вместо правилата да се направят такива, каквито са в цял свят. Няма държава, в която неработещ човек да получава 100% доход", каза той.

Затова председателят на АИКБ настоя мярката 60 на 40 да стане 60 на 0 и то до края на годината. „Не е същото като да отидеш на трудовата борса – 60 на 0 може да влезе в действие например за компания, която по принцип работи цял ден, но сега, заради коронавируса, е на половин ден, а не е изцяло затворила. Тогава държавата дава още 60% от изработеното за половин ден", посочи Велев.

„Всички работодатели са категорични, че мярката трябва да се коригира. От Стопанската камара са абсолютно категорични за 60 на 0. Ние също сме за 60 на 0. От КРИБ са за 60 на 15, те искат да има и самоучастие на предприятието", каза още той. И допълни: „Към момента мярката има малък обхват и води до увеличаване на безработицата“.

Целия разговор гледайте във [видеото](#).

Дарик

✓ Васил Велев: Под 1% от фирмите са се възползвали от мярката 60 на 40, тя трябва да се коригира

0.97% от фирмите, които могат да се възползват от мярката 60 на 40, са го направили към днешна дата. Платени са 12 млн. лв. от бюджет 1 млрд. Това заяви председателят на АИКБ Васил Велев пред NOVA за мерките, които правителството предприема в подкрепа на бизнеса.

„Най-важното число е това на инвестираните средства. В момента от 1 млрд. са 12 млн. Това е 1.22% до ден днешен", каза още той.

По думите му, прекратените трудови договори само за един месец са 176 000. "От тях като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работа за един месец", посочи Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000. Това е над 10% безработица. Това го показват и различните социологически проучвания. Според тях най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40", категоричен бе той.

Велев подчерта, че подкрепата на държавата не следва да е на 100%, но въпросът е каква е реалната помощ и колко е достъпна. „От мярката 60 на 40 се възползват такива фирми, които нямат нужда от нея", смята председателят на АИКБ.

„Всички работодатели са категорични, че мярката трябва да се коригира. От Стопанската камара са абсолютно категорични за 60 на 0. Ние също сме за 60 на 0. От КРИБ са за 60 на 15, те искат да има и самоучастие на предприятието", каза още той. И допълни: „Към момента мярката има малък обхват и води до увеличаване на безработицата“.

✓ АИКБ: Под 1% от можещите да ползват "60 на 40" са го направили

0,97% от предприятията, които могат да се възползват от схемата "60 на 40", са се възползвали към днешна дата. Платени са 12 млн. лева от бюджет от 1 млрд. лева. Като обхват от хора, "хванати" от схемата, говорим за под 2%. Това заявява председателят на АИКБ Васил Велев.

40 000 фирми от 2 236 000 са взели пари, по думите на Велев. Той е категоричен, че процентът на получили помощ не се променя особено, откакто тръгна схемата.

176 000 души са с прекратени трудови договори за последния месец и като извадим новоназначените, стават 106 000 души, загубили работата си. Няма да се изненадаме 500 000 души да останат постоянно без работа, ако не се промени мярката, каза Велев пред Нова телевизия.

Велев подчерта, че подкрепата на държавата не следва да е на 100%, но въпросът е каква е реалната помощ и колко е достъпна. От „60 на 40“ се ползват такива, които нямат нужда от нея, смята председателят на АИКБ. За да се ползва тази мярка, едно неработещо предприятие, без приходи, следва да плаща още 40%, обясни Велев. И добави – бизнесът прави "уйдурми", за да се напасне на схемата – например работи се официално на половин ден, но всъщност на цял, а не се правят правилата както трябва – например фирма работи наистина половин ден, а държавата дава още помощ за работещите в нея, все едно е работил повече – да речем 80%, а не 50% от нормалното работно време.

Затова председателят на АИКБ пак настоя "60 на 40" да стане "60 на 0" – до края на годината. Не е същото като да отидеш на трудовата борса – "60 на 0" може да влезе в действие например за компания, която по принцип работи цял ден, но сега, заради коронавируса, е на половин ден, а не е изцяло затворила. Тогава държавата дава още 60% от изработеното за половин ден. Всички са категорични, че трябва да има промяна, каза Велев, като даде пример със синдикатите, и дори с КРИБ, които искали 60 на 15.

"Аз ако си продам колата сега, ще мога да платя заплатите за 2 часа на работниците в групата, която управлявам. Не е сериозно", коментира Велев думите отпреди време на Бойко Борисов как трябвало да се продават "Майбаси" и всичко щяло да е наред за бизнеса".

Manager.bg

✓ Под 1% от компаниите са се възползвали от мярката 60/40

0,97% от правоимашите фирми към днешна дата са се възползвали от мярката 60 на 40. Платени са 12 млн. лв. от бюджет 1 млрд. Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%. Това заявява пред NOVA председателят на АИКБ Васил Велев за мерките, които правителството предприема в подкрепа на бизнеса.

„Най-важното число е това на инвестираните средства. В момента от 1 млрд. са 12 млн. Това е 1.22% до ден днешен“, каза още той.

По думите му прекратените трудови договори само за един месец са 176 000.

„От тях като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работа за едни месец“, посочи Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000. Това е над 10% безработица. Това го показват и различните социологически проучвания. Според тях най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40“, категоричен бе той.

Publics.bg

✓ АИКБ: Усвоени са едва 1,22% от предвидените по мярката 60/40 средства

Според АИКБ работодателите не трябва да доплащат и схемата да е 60/0 или 70-80/0

Позиция на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) сочи, че са усвоени едва 1,22% от предвидените по мярката 60/40 средства - 12 236 476 лева от предвидени 1 000 000 000 лева. Позицията е изпратена в правната комисия на парламента преди второто гласуване на законопроекта за изменение на Закона за здравето, в който ще залегнат антикризисните мерки след извънредното положение.

Според Асоциацията причината за ниския интерес към мярката е, че прилагането ѝ е неправилно, като по мнение на работодателската организация не може човек, който не работи да получава 100% от възнаградението си - толкова, колкото и човек, който работи, а в същото време предприятие с преустановена/намалена дейност, да доплаща заплата и осигуровка до техния пълен размер отпреди кризата. От АИКБ предлагат мярката да стане 60/0, каквато е и работещата практика в Германия и ЕС, тъй като така се подкрепя реално заетостта и доходите на хората в компаниите и предприятията.

"Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка - 60/40", сочи позицията на АИКБ. Подпомагането от държавата е значително по-сериозно в редица други страни – мярката е 90/0 (85/0, 80/0) в Австрия, 80/0 във Великобритания, Швейцария и Словения, 75/0 в Дания, Латвия, Канада и Румъния, изтъкват от сдружението.

✓ Васил Велев: Всички работодатели смятат, че трябва да се коригира мярката 60/40

Всички работодатели смятат, че трябва да се коригира мярката 60/40. Това заяви Васил Велев - председател на Управителния съвет на Асоциация на индустриалния капитал, по Нова тв.

По думите му всички са категорични че в този вид мярката има малък обхват и води до увеличаване на безработицата. В истинския бизнес, където са заети хоарта, няма Майбаси и Роусройси. Аз ако си продам колата сега, ако има кой да я купи, мога да платя заплатите на служителите за 2 часа, каза той.

По думите му световната икономика се пренарежда и имаме шанс ако реагираме адекватно. А част от адекватната реакция е съхранява на хората на работните им места.

[Информационна агенция „БЛИЦ“](#)

✓ Шефът на АИКБ каза какъв процент от фирмите са се възползвали от мярката 60/40

0.97% от правоимашите фирми към днешна дата са се възползвали от мярката 60 на 40. Платени са 12 млн. лв. от бюджет 1 млрд. Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%, заяви пред Нова телевизия председателят на АИКБ Васил Велев по повод мерките, които правителството предприема в подкрепа на бизнеса.

„Най-важното число е това на инвестираните средства. В момента от 1 млрд. са 12 млн. Това е 1.22% до ден днешен“, каза още той.

По думите му прекратените трудови договори само за един месец са 176 000. "От тях като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работа за едни месец", посочи Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000. Това е над 10% безработица. Това го показват и различните социологически проучвания. Според тях най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40“, категоричен бе той.

[Traffic News](#)

✓ Икономист: Мярката 60 на 40 е неработеща! Ако не се промени, безработните ще се увеличат

Под 1% са фирмите, които са се възползвали, твърди Васил Велев

Като напълно неработеща, така председателят на АИКБ Васил Велев определи мярката 60 на 40. Според него тя е обхванала твърде малък процент от предприятията и фирмите у нас.

„0.97% от фирмите, които могат да се възползват от мярката 60 на 40, са го направили към днешна дата. Платени са 12 млн лв.от бюджет 1 млрд. Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%“, каза той пред Нова.

Според него не може да се дава пълна заплата на хора, които не работят и самата мярка има много малък обхват.

„Най-важното число е това на инвестираните средства. В момента от 1 млрд. са 12 млн. Това е 1.22% до ден днешен“, каза още той.

По думите му прекратените трудови договори само за един месец са 176 000. "От тях като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работа за един месец", посочи Велев.

По думите му помощта трябва да е 60/0 - в Румъния например е 75%, коментира икономистът. За да се спасят повече работни места трябва да се промени мярката. КТ "Подкрепа" предлагат да се плаща 100% за получаващите ниски доходи, КРИБ - 60/15, а ние - 90%, каза Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000. Това е над 10% безработица. Това го показват и различните социологически проучвания. Според тях най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40“, категоричен бе той.

Велев подчерта, че подкрепата на държавата не следва да е на 100%, но въпросът е каква е реалната помощ и колко е достъпна. „От мярката 60 на 40 се възползват такива фирми, които нямат нужда от нея“, смята председателят на АИКБ.

[БНТ](#)

✓ Синдикати и работодатели настояват за втори пакет от мерки в кризата

Националният съвет за тристранно сътрудничество заседава извънредно онлайн. Обсъждат се предложенията на бизнеса и синдикатите за допълнителни антикризисни мерки, и становищата на ресорните министерства по тях. Сред темите е и промяната в размера на обезщетенията за безработица.

Синдикалните и работодателските организации настояват да има втори пакет от социално-икономически мерки в кризата.

Относно мярката 60/40, предложението на АИК е тя да се промени на 60 на 0 ,тоест държавата да плаща 60 процента от възнагражденията на хората, които не работят. По думите на Васил Велев има държави които предлагат 75 на 0 други стигат до 90 на 0 за ниските доходи

Васил Велев, председател на УС на АИКБ: Мярката 60/40 или 80/20 както и да я дефинираме не трябва крайният резултат да дава 100.Не може неработещи хора да получават 100 процента компенсация

В противен случай се допуска дискриминация спрямо работещите, категоричен е Велев

Пламен Димитров обаче определи мярката 60/40 като работеща.

Пламен Димитров, президент на КНСБ: 165 000 души са запазили работните си места към момента и растат всеки ден.

Един процент е обхватът на мярката според таблица показана от Васил Велев. Платени до момента по думите му са 12 милиона от 1 милиард бюджет и затова тази мярка според него е провал. Димитров обаче настоя, че мярката е спасила десетки работни места.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ **НС ще гласува окончателно промените в Закона за здравето**

Ден преди края на извънредното положение, депутатите решават по какви правила ще живеем след 13 май.

На извънредно заседание днес, парламентът ще гласува окончателно промените в Закона за здравето, които ще заменят действащите досега нормативни актове.

Текстовете предвиждат възможността Министерският съвет да обявява извънредна епидемична обстановка в страната по предложение на здравния министър. Това ще се случва при ясни критерии и сериозна опасност за живота и здравето на хората.

Законът запазва част от санкциите, налагани до този момент при неспазване на мерките. Остава и 14-дневният срок за карантина при връщане в страната.

Запазват се и мерките в подкрепа на хората и бизнеса в условията на криза, породена от коронавируса. Мярката 60 на 40 ще продължи да действа до 30 юни.

С два месеца се удължават и мерките за защита на длъжниците. Няма да се редуцира размерът на ДДС за храни и лекарства.

✓ **Правната комисия към НС реши: Кабинетът да обявява извънредна епидемична обстановка**

След края на извънредното положение на 13 май, Министерският съвет ще може да обявява извънредна епидемична обстановка по предложение на здравния министър. Това реши парламентарната правна комисия.

Предишният вариант на текста даваше тези правомощия на министъра.

Предвижда се запазване на глобите на нарушения на мерките - от 100 до 1000 лева при първо нарушение и от 1000 до 2 000 за повторно.

Остава и глобата от 5 000 лева за нарушаване на карантина.

Извънредната епидемична обстановка ще се въвежда на територията на страната или в даден регион при осем ясни критерия, сред които епидемичен потенциал и сериозна опасност за здравето.

Данаил Кирилов, министър на правосъдието: Тези критерии и задължението министърът на здравеопазването да предостави доклад на МС дава достатъчно гаранция.

Георги Михайлов, БСП: По този начин, по който са представени нещата, те създават възможности за много свободно интерпретиране.

Кирил Ананиев, министър на здравеопазването: Зад всеки от тези критерии има стойности, на базата на които МС ще вземе своето решение. Това, че е описан критерият не означава, че при самото негово наличие, макар и в минимални стойности правителството ще вземе съответното решение за извънредна епидемична обстановка.

Йордан Цонев, ДПС: Подкрепяме, смятаме, че е правилно, така се освобождава икономиката и едновременно с това се пазят гражданите. От БСП какво се опасяват, изобщо не ме вълнува, да ви кажа честно.

✓ **Няма окончателни решения след Националният съвет за тристранно сътрудничество**

Близо 7 часа Националният съвет за тристранно сътрудничество заседава онлайн по общо 65 предложения на синдикати и работодатели за допълнителни антикризисни мерки.

Сред темите бяха изменения в схемата 60/40, промяна в размера на обезщетенията за безработица и възможност ваучерите за храна да се ползват и за здравна превенция и рехабилитация.

В заседанието обаче не участваха представители на финансовото министерство, така че до окончателни решения не се стигна.

✓ **КЕВР намали цената на газа с 34% за периода 5 август - 9 септември 2019 г.**

С над 34% е намалена цената на природния газ със задна дата за периода от 5 август до края на септември миналата година.

Комисията за енергийно и водно регулиране утвърди промяната на закрито заседание днес. Това е първата стъпка в поевтиняването на газа и парното 8 месеца назад, за да може хората, които са на парно и на синьо гориво да получат парите, които "Газпром" възстанови на "Булгаргаз" и те са по сметките на българското дружество.

Тази седмица КЕВР ще реши и поевтиняването до края на 2019 г.

✓ **България влиза в ERM II през юли, ако изпълни и последното условие**

България може да се присъедини към „чакалнята на еврозоната“ (валутно-курсовия механизъм ERM II) през юли, ако изпълни и последното условие.

Това заяви в отговор на въпрос на програма "Хоризонт" на БНР заместник-председателят на Европейската комисия Валдис Домбровскис, който участва във видеоконференция.

Въпреки че България бе първата страна, която заяви интерес към присъединяването към ERM II, процесът по присъединяването ще бъде заедно с Хърватия.

В края на април страната ни изпрати писмо за оценка до Европейската централна банка, а малко по-рано Българската народна банка подписа суап линия за два милиарда евро с Франкфурт. Това е още един елемент, който носи сигурност на финансовата система, допълни Домбровскис:

"Ние все още се целим в месец юли, когато държавите от ERM II и Европейската централна банка ще обсъдят присъединяването на България и Хърватия към валутния механизъм. За да се стигне до тази фаза, и двете страни поеха много ангажименти, повечето от които вече са изпълнени.

При България остава укрепването на капитала на една банка, което се надявам, че ще се случи скоро. Ако това се случи, всички ангажименти ще бъдат изпълнени и двете държави ще могат да се присъединят към механизма през юли".

✓ **Ваучерите - спасителният пояс за туризма**

НФСБ предлага текстове, свързани с туризъм - ваучери за почивка и значително намаляване на концесионните такси. В предаването „Нещо повече“ Борис Ячев, депутат от НФСБ, поясни:

„Право на ваучери за вътрешен туризъм за българските курорти да имат всички български граждани, които са се осигурявали през последните 12 месеца и получават брутна месечна заплата равна на тази от декември 2019 година – около 1350 лева. Това ще струва на бюджета около 325 млн. лева, тъй като право на тези ваучери ще имат около 1,5 млн. души. Ваучерите ще бъдат за не по-малко от 7 дни в размер на 210 лева“.

Депутатът уточни, че чрез формата на ваучери бизнесът ще върне обратно около 1,2 млрд. лева.

Румен Драганов от Института за анализи и оценки в туризма уточни, че предложеното от НФСБ предполага и създаването на отделна администрация, която ще поеме ресурс.

По думите му много по-ефективно би било, ако се актуализира системата за ваучерите за храна и на тях се допълни и „за почивка“.

„Има система за обработка, фирми, които разпределят, събират ваучерите, фирми, които ги разплащат. Не стои въпросът за една година и за едно лято, а завинаги... От утре ваучерите могат да бъдат на пазара“.

✓ **МЗ със стимул към фирмите за изкупуване на български череша**

Министерството на земеделието ще стимулира фирмите за изкупуване и преработка на български череша, стана ясно след виртуална среща между ресорния министър Десислава Танева с производители и преработватели.

Заради пандемията Covid-19 се очаква намалено търсене и натиск върху пазара.

В тази ситуация, за да не се провали реколтата, фирмите трябва да завишат с около 30% изкупуването за износ на пресни или консервирани череша, а финансовото подпомагане ще бъде на тон изкупена продукцията, уточняват от агроведомството.

Очаква се утре фонд "Земеделие" да реши за размера на подпомагането и за източника на средства.

✓ **Продължава обсъждането за намаляване на ДДС за хотели и ресторанти**

Представители на хотелиерския и ресторантьорския бранш представиха пред премиера Бойко Борисов искането си за диференцирана ставка на ДДС.

Очакваме отговора на кабинета утре, съобщи за "Хоризонт" съпредседателят на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация Атанас Димитров.

Заради ставката на ДДС българските хотелиери и ресторантьори не са конкурентоспособни спрямо съседните ни страни, в които ставката е намалена, посочи Атанас Димитров:

"Предложихме 5-% ставка за срок от една година и след това 9% диференцирана ставка. И комплекс от мерки за възстановяване на сектора. По първата точка ни беше казано, че трябва да се направят категорични разчети и трябва да се отговори в утрешния ден", посочи Димитров.

Той подчерта необходимостта от улеснено кредитиране и добави, че на среща с регионалните си звена Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация е приела манифест за спасяването на сектора.

Димитров изброи точки от него:

"Максимално облекчаване на визовия режим с емитетни пазари за българския туризъм, съобразяване на стойността на видовете услуги с цел туризъм с общи визови изисквания с Европейския съюз, антикризисна стратегия за защита на персонала“.

✓ **Тръмп не желае преговаряне на търговската сделка между САЩ и Китай**

Американският президент Доналд Тръмп заяви, че се противопоставя на евентуално преговаряне на "Фаза 1" от търговската сделка между САЩ и Китай, след като малко преди това държавно контролиран китайски вестник съобщи, че

някои правителствени съветници в Пекин настояват за нови разговори и евентуално прекратяване на постигнатото споразумение.

Тръмп, който преди време също обмисляше да се откаже от търговската сделка, подписана през януари, заяви на брифинг на Белия дом в понеделник вечерта, че желае да види дали Пекин спазва споразумението за масивно увеличаване на покупките на американски стоки, съобщава Ройтерс.

"Нищо подобно. Дори ни най-малко", заяви Тръмп, когато беше попитан дали би се съгласил с идеята за преработване на "Фаза 1" от двустранната търговска сделка. "Не съм заинтересован. Ние подписахме сделка. Чух и това, те (Китай) искат да започнат отново търговските разговори, за да постигнат по-добра сделка за тях", подчерта той и добави: "Китай се възползваше от САЩ в продължение на много години. Нека първо да видим дали ще изпълнят сключената от тях сделка". Повод за неговите коментари даде таблоидът Global Times, който събщи в понеделник, че неконкретизирани съветници на управляващите в Пекин, които са близки до търговските преговори, предполагат, че китайски официални представители възразяват възможността за обезсилване на настоящия търговски пакт и за договарянето на нов, който да наклони везните повече към китайската страна.

Англоезичното издание Global Times се публикува от People's Daily, официалният вестник на управляващата комунистическа партия в Китай. Въпреки че това издание не се води за официален рупор на комунистическата партия, вижданията на Global Times понякога отразяват мнението на партийните лидери, отбеляза Ройтерс.

Часове след публикуването на тази информация, китайските вносители закупиха в понеделник поне четири корабни това или около 240 000 тона соя от САЩ с доставка през юли, като са възможни и допълнителни покупки, заявиха за Ройтерс двама търговци, запознати със сделките.

Това са най-новите от поредицата покупки от страна на Китай, като същевременно американски официални лица твърдят, че е започнало и прилагането на други части от търговската сделка, свързани с защита на интелектуалната собственост.

В рамките на "Фаза 1" от търговската сделка, подписана през януари, Пекин се ангажира да закупи допълнителни стоки и услуги в САЩ в рамките на двегодишен период за най-малко 200 млрд. долара, докато Вашингтон се съгласи поетапно да отменя тарифите за вноса на китайски стоки.

Тръмп, който преди дни обвини Китай във връзка с начина му за овладяване на огнището на коронавируса в град Ухан, подчертавайки, че несправянето на Пекин е довело до хиляди смъртни случаи в САЩ и до загуба на американски работни места, заяви през миналата седмица, че е "силно разкъсан" дали да не прекрати "Фаза 1" от търговската сделка. Тези негови коментари дойдоха само часове, след като висшите търговски представители на двете страни обещаха да продължат напред с прилагането на споразумението.

Нарастващото напрежение между САЩ и Китай заради огнището на коронавируса поставя под въпрос търговската сделка и новите преговори за "Фаза 2" от споразумението.

Администрацията на Тръмп твърди, че има доказателства, че новият коронавирус произхожда от лаборатория в град Ухан - твърдение, което обаче Китай отхвърля. В понеделник пък се появи нов източник на напрежение след непотвърдени информации по американските медии, че администрацията на Тръмп планира да издаде предупреждение, че компютърни хакери, свързани с китайското правителство, се опитват да откраднат информация от американските изследователи, разработващи ваксини и лекарства за Covid-19.

В тази връзка Global Times заяви, че злонамерените атаки от страна на Съединените щати са предизвикали "гневно цунами" сред китайските търговски представители, след като Китай направи компромиси по отношение на "Фаза 1" от търговската сделка.

"Всъщност в интерес на Китай е да прекрати настоящата сделка по Фаза 1", заяви пред Global Times търговски съветник на китайското правителство, позовавайки се на отслабващата икономика на САЩ и предстоящите там президентски избори. "Сега САЩ не могат да си позволят да рестартират търговската война с Китай, като всичко се върне към началната точка", допълни той.

Клийт Уилямс, бивш съветник по търговията на Белия дом, който взе активна роля в преговорите между САЩ и Китай, заяви, че Пекин е спазил по-голямата част от структурните разпоредби в сделката от "Фаза 1", включително нови правила за защита на интелектуалната собственост.

"Не мисля, че сме на етап, в който трябва да се откажем от сделката. Досега тази сделка даде положителни резултати", посочи пред Ройтерс Уилямс, който сега работи в адвокатската кантора Akin Gump във Вашингтон.

Investor.bg

✓ Над 700 000 лева е платила НЗОК за лечение на болните от коронавирус

С около 25% е бил намален обемът на дейността на болниците през април, а за май се очаква той да е около 30%, посочи управителят на Здравната каса проф. Петко Славчев

Над 700 хил. лева е платила Националната здравна осигурителна каса за лечение на болните от коронавируса в България до този момент. Това каза пред БНР проф. Петко Салчев, управител на НЗОК.

Той посочи, че в момента се сключват договори с лаборатории и ще започне заплащането на тестовете за Covid-19, определени от РЗИ.

„За тестовете, които ще бъдат определяни, свързани с епидемичната обстановка, са отделени 6 млн. лева. Това ще е средно по 2200 теста на ден. Бързите тестове не се заплащат от НЗОК“, коментира управителят на Здравната каса.

С около 25% е бил намален обемът на дейността на болниците през април, а за май се очаква той да е около 30%.

„Приходите от здравни вноски не показват намаление за последните два месеца. В разходите се движим в нормите, определени в Закона за бюджета“, поясни проф. Салчев.

„Не можем да занулим заболяването. В течение на времето болните с коронавируса ще се появяват и ще изчезват. Пик на заболяването, който да окаже влияние върху здравната система, не се очаква“, прогнозира проф. Петко Салчев.

Припомняме, че към понеделник сутринта потвърдените лабораторно случаи на коронавирус у нас са 1981. В болница към днешна дата има общо 385 пациенти с коронавирус, от които 58 в интензивни отделения.

✓ **Защо все повече правителствата ще искат да са независими от другите страни?**

Връщането към предишните темпове на развитие на световната икономика ще отнеме повече време от очакваното, твърди доц. Паскал Желев

Все повече правителствата ще искат да са независими от другите страни. Наблюдава се нарастване на икономическия национализъм - тенденция, която наблюдавахме и преди Covid-19, но сега вече страните ще имат доводи. Такова мнение изрази в ефира на Bloomberg TV Bulgaria доц. Паскал Желев, зам.-декан на факултет "Международна икономика и политика" в УНСС.

Според него правителствата ще искат да разчитат повече на собствените си сили.

Доц. Желев посочи, че се засилва още една тенденция, започнала преди здравната криза - преместване на икономическия център от запад на изток. Като примери за държави, които се справят добре в настоящата ситуация, той посочи Южна Корея, Тайван, Сингапур и Китай.

„Светът вече гледа към Китай, моделът на САЩ изглежда непривлекателен. САЩ все повече губят своята роля на лидер“, твърди гостът.

Той смята още, че ще отнеме повече време от очакваното за връщане към предишните темпове на развитие на световната икономика. Желев добави също, че доверието на инвеститорите и потребителите е намаляло.

Според него за да се справи световната икономика с ударите, нанесени от Covid-19, е нужно на първо място да се разреши здравната криза и да не се позволи да има втори или трети пик на заразата след отварянето на икономиките.

Настоящата ситуация предизвиква силно противопоставяне на хиперглобализацията, посочи още експертът.

Мениджър

✓ **Правителството отпуска още 5 млн. лв. помощ за заетите в сектор "Култура"**

Правителството отпуска още 5 млн. лв. финансова подкрепа за артисти, танцьори и музиканти. Това съобщи министърът на културата Боил Банов на брифинг в Министерския съвет. За създаване на нови театрални постановки ще бъдат заделени 500 000 лева, за създаване на нови музикални спектакли – 500 000 лева, за танцови спектакли – 500 000 лева. Толкова е и заделената сума за програма за проекти в областта на визуалните изкуства. 800 000 лева ще бъдат дадени малко по-късно по програма за разпространение на произведенията. Към малките авторски кина и цирковото изкуство ще бъдат насочени 1,5 милиона лева, а 700 000 лева - за малки грантове, свързани с единични артисти.

Министърът на културата припомни досегашните мерки за подпомагане на културния сектор в страната като пълната гаранция върху средствата на всички културни държавни и регионални институти: опери, театри, галерии, музеи, читалища, филхармонии.

"Гарантирахме заплащането, независимо от намаления или нулев обем на работа, включително до 6 месеца след края на извънредното положение. Няма никакво ощетяване на бюджетите на хората, занимаващи се с изкуство. Пуснати са и сесиите за теренни проучвания и разкопки. За киното парите са съхранени и подготвени за стартиране на тяхната дейност – за производство. Във всички сектори няма нито един ошетен. Заделихме 2,5 милиона в Национален фонд култура за най-засегнатите творци на свободна практика, за самоосигуряващи се – три минимални работни заплати с осигуровките към тях безвъзмездно. Заявленията са над 1000. Утре ще финализираме одобрените лица и тези, които отговарят на поставените критерии и ще се премине към изплащане на сумите“, допълни ще министър Банов.

Междувременно, стана ясно, че се отварят се всички музеи и галерии, разрешава се работата и на театрите и кината. "Това за нас са добри новини и знак, че животът възвръща нормалния си ритъм", похвали се Банов.

През норвежката програма се разпределят над 7 млн. лева, които са отново за свободни артисти, НПО, за съвременни изкуства.

✓ **PwC пусна безплатен COVID-навигатор за мениджъри на компании**

Безплатен онлайн инструмент на PwC дава възможност на компаниите да оценят текущото и бъдещото въздействие на COVID-19 върху бизнеса им и да преценят готовността си за ефективна реакция, съобщиха от компанията.

COVID-19 Навигаторът на PwC (PwC's COVID-19 Navigator) е интерактивен въпросник, разработен от глобалните експерти на PwC. Целта му е да помогне на бизнес лидери, собственици и мениджъри на компании да си изградят по-ясна представа за това на какъв етап е компанията им в подготовката си за COVID-19 и как биха могли да отговорят по-успешно на възникналите предизвикателства.

Въпросникът съдържа 3 раздела, обхващащи следните 6 ключови области:

Кризисен мениджмънт и отговор на кризи

Работна сила

Операции и верига на доставки

Финанси и ликвидност

Данъци и търговия

Стратегия и бранд

След попълване на въпросника всеки участник получава персонализиран доклад с анализ на потенциалното въздействие на COVID-19 върху бизнеса, както и насоки и препоръки спрямо индивидуалните отговори. Докладът включва и данни за сравнителен анализ, които предоставят допълнителна възможност на бизнес лидерите да сравнят рисковете и готовността на компанията си с тези на други респонденти на глобално ниво и компании от същата сфера.

„COVID-19 донесе значителни предизвикателства за собствениците на бизнеси, организациите и служителите по целия свят, като ситуацията постоянно се развива и променя. Изключително важно е компаниите да се подготвят и да реагират ефективно на „новите условия“, за да могат да излязат от кризата в добро състояние“, коментира Божидар Нейчев, старши съдружник, PwC.

✓ 1 милион души засегнати от икономическата криза у нас прогнозира институтът Gate

Броят на засегнатите от настъпващата икономическа криза в страната се предвижда да бъде 1 млн. души, или около 34% от общо заетите (към края на 2019 г.), показват данни на института Gate. Екип на института създаде Gate Covid-19 ActivityTracker, която е първата по рода си платформа за изследване и анализ на данни, в полза на правителство и браншови организации.

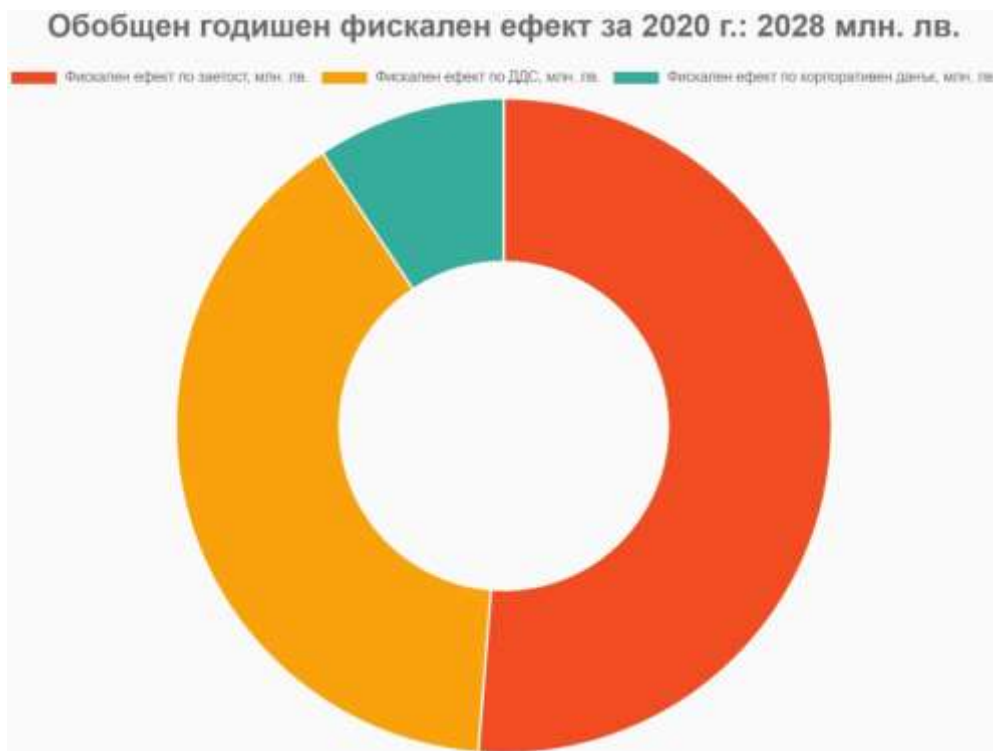
От първите анализи става ясно, че при настоящата динамика, картината за 2020 г. е следната:

удвояване на безработицата

спад на брутният вътрешен продукт над 7%

отрицателен фискален ефект – над 2 млрд. лв.

Отправната точка на изчисление на показателите е март 2020 г. В тях е отчетена нерегистрирана заетост по отрасли и дейността на хората, които работят за себе си. Всекидневният индикатор е заетостта, съответно безработицата. Той дава снимка на състоянието на икономиката почти в реално време. Наблюдението ѝ позволява да се оценят фискалните и макроикономическите ефекти.

Снимка: GATE

При съставянето на сценариите за възстановяване са взети средните показатели за петгодишен период. Поведението на стопанството с и без COVID-19 прави възможно разработването на решения и стратегии както на фирмено, така и на общо икономическо равнище.

Възможно е спадът на заетостта да не бъде преодолян поне до началото на 2021 г.

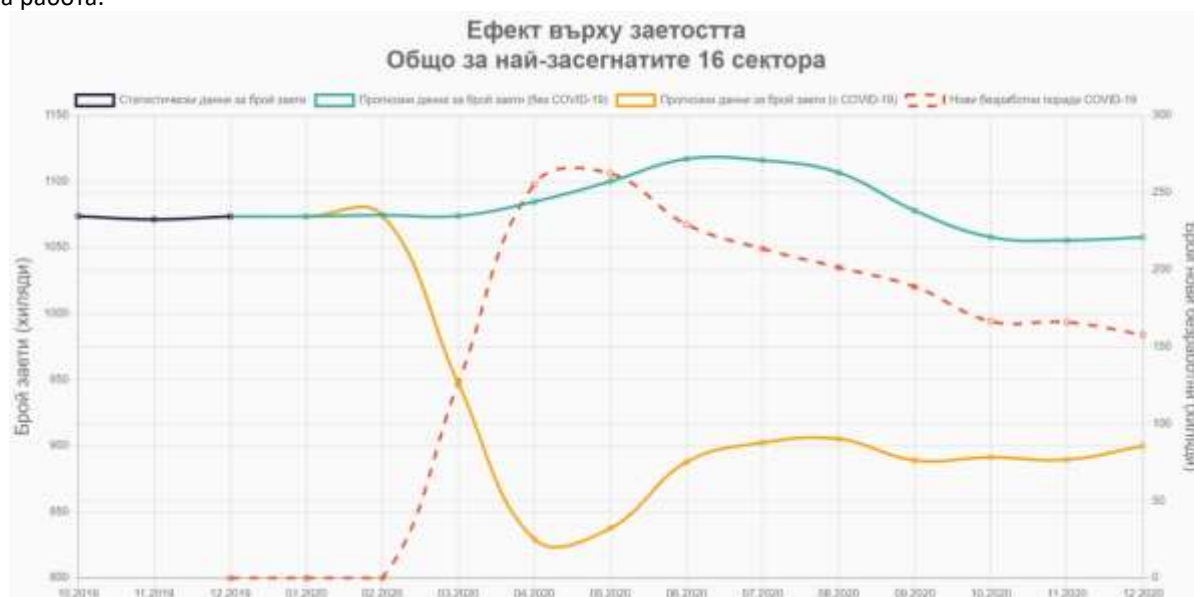

Снимка: GATE

Прогнозни данни към декември 2020 г. сочат - брой заети: 899 931 души, брой безработни: 157 842, произведена брутна добавена стойност - 7,739 млрд. лева и общ годишен фискален ефект: 2,028 млрд. лева.

Анализират се данни на 16-те най-засегнати сектора в момента. Това включва култура, спорт и развлечения; операции с недвижими имоти; професионални дейности, консултации и научни изследвания; ИТ; хотелиерство и ресторантьорство; въздушен и сухоземен транспорт; търговия с нехранителни стоки; автомобили и ремонти; производство на машини и оборудване; производство на химически продукти; текстил; складиране и товари; строителство; производство на мебели; селско, горско и рибно стопанство; добивна и преработваща промишленост; производство на електрическа и топлинна енергия; доставяне на вода; информационни и творчески продукти и далекосъобщения; финансови и застрахователни дейности; административни и спомагателни дейности; държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа.

Снимка: GATE

Платформата [GATE COVID-19 Activity Tracker](#) (CAT) обработва и представя емпиричната информация за стопанската дейност на отделни индустрии и икономиката като цяло, на основата на ограниченията, наложени върху човешкия фактор.

✓ Европейските борси започват седмицата със спад

Основните индекси на фондовите борси в Европа регистрираха понижения в ранната търговия в понеделник въпреки разхлабването на ограничителните мерки, наложени заради коронавируса, в редица европейски страни, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 1,73 пункта, или 0,51%, до 339,32 пункта. Туристическият индекс SXTP и общият индекс на европейските петролни и газови компании SXEP се понижиха съответно с 1,72% и 1,06%.

Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се понижи с 26,41 пункта, или 0,44%, до 5 909,57 пункта, след като премиерът Борис Джонсън заяви, че е рано за радикално отслабване на мерките през новата седмица, но призова някои хора да започнат да се връщат на работа.

Френският измерител CAC 40 записа спад от 44,67 пункта, или 0,98%, до 4 504,97. Франция също започва постепенно да излиза от карантината, като то днес във всички градове се отменя задължителната употреба на хартиен формуляр или електронен пропуск с QR код, с които досега бе разрешено на хората да напускат за кратко дома си.

Немският индекс DAX изтри 48,28 пункта от стойността си, или 0,44%, достигайки до ниво от 10 856,2 пункта.

„Инвеститорите базират надеждите си на постепенното отваряне на икономиките и на очакванията, че централните банки и правителствата ще продължат да приемат мерки за стимулиране на икономиката“, коментира Иън Уилямс от Peel Hunt.

„Определено обаче има разминаване между икономическите фундаменти и начина, по който се представят пазарите“, добавя той.

Акциите на британските авиопревозвачи easyJet и IAG (собственик на British Airways) поевтиняха съответно с 8,83% и 4,07%, след като британското правителство обяви, че въведе 14-дневна карантина за повечето пътници, пристигащи от чужбина.

Книжата на европейския авиационен гигант Airbus поевтиняха с 4,08%, след като австралийският авиопревозвач Qantas съобщи, че не очаква доставки на нови самолети в близкото бъдеще.

Въпреки слабият старт на месеца, европейските акции са възстановили повече от 27% от стойността си в сравнение с дъното, достигнато през средата на март.

Сред печелившите днес е френският автомобилостроител Renault, чиито книжа поскъпнаха с 3,56%, след като финансовият министър на Франция Бруно льо Мер заяви, че съжалява за решението на най-големия профсъюз в страната – CGT да спре отварянето на завода на компанията в Сандовил.

Италианският бенчмарк FTMIВ напредна с 0,18% до 17 470,48, след като Moody's не понижи кредитният рейтинг на страната.

Седмичен ръст на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха повишения в петък въпреки данните за рекордния ръст на безработицата в САЩ, тъй като инвеститорите вече са на мнението, че най-лошото от кризата с короанвируса вече е преминало, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones отчете ръст от 455,43 пункта, или 1,91%, до 24 331,32 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 48,61 пункта, или 1,69%, до 2 929,8 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се повиши с 141,66 пункта, или 1,58%, до 9 121,32 пункта.

И трите индекса записаха първи седмичен ръст за последните три седмици. Dow и S&P 500 напреднаха с 2,5% и 3,5% за седмицата, докато Nasdaq скочи с цели 6%.

„Има инвеститори, които успяват да игнорират цунамито от лоши икономически данни и фокусират вниманието си върху потенциала за поетапно възстановяване на икономическата активност“, коментира Арт Хоугън от National Securities

В петък министерството на труда на САЩ обяви, че безработицата страната е скочила до 14,7% през април, което е най-високото ниво след Втората световна война. През миналия месец са били изгубени 20,5 млн. работни места извън сектора на земеделието. Този резултат е малко по-добър от прогнозата на икономистите, анкетирани от Dow Jones, които очакваха загуба на 21,5 млн. работни места и безработица от 16%.

Повечето акции следват възходяща тенденция, като инвеститорите гледат с оптимизъм на частичното възстановяването на икономическата активност в някои щати. В петък Apple съобщи, че през следващата седмица ще отвори някои от магазините си в страната.

Индексът S&P 500 напредна с над 30% от дъното, достигнато в края на март, и е само на 13,6% под рекордния си връх. Nasdaq се е повишил с 35% от най-ниското си ниво и вече отчита ръст от 1,6% от началото на годината.

Напредък отчитат и тежко засегнатите от кризата авиопревозвачи, като акциите на Delta, American и United Airlines поскъпнаха съответно с 4,80%, 6,29% и 11,74%.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион записаха смесени резултати в понеделник, пише Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 211,57 пункта, или 1,05%, до 20 390,66 пункта.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite остана почти без промяна, регистрирайки минимален спад от 0,54 пункта, или 0,02%, до 2 894,8 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite изтри 4,43 пункта от стойността си, или 0,25%, достигайки ниво от 1 804,74 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng напредна с 371,89 пункта, или 1,53%, до 24 602,06 пункта.

Южнокорейският бенчмарк Kospi се понижи с 10,42 пункта, или 0,54%, до 1 935,4 пункта.

В Австралия ASX 200 отчете ръст от 70,1 пункта, или 1,3%, до 5 461,2 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 1,06 пункта, или 0,24%, до 447,76 пункта. BGBX40 се понижи с 0,24 пункта, или 0,25%, до 94,90 пункта. BGTR30 изтри 0,95 пункта от стойността си, или 0,21%, достигайки ниво от 461,59 пункта. BGREIT се понижи с 0,60 пункта, или 0,45%, до 133,40 пункта.

✓ **Инфлацията във Венецуела от началото на годината надхвърли 340%**

Инфлацията във Венецуела от началото на годината превиши 340%, съобщи БТА, като се позова на данни на комисията по финансите към контролирания от опозицията венецуелски парламент.

През април инфлацията е била 80%, като те са се добавили към инфлацията за предишните три месеца, за да се стигне до 341,61% за първите четири месеца от годината.

През февруари Централната банка на Венецуела съобщи, че за 2019 г. инфлацията в страната е била 9585,5%.

Венецуела преживява социално-икономическа и политическа криза, съпроводени от хиперинфлация, девалвация на валутата и дефицит на стоки от първа необходимост.

Страната беше напусната от 4,5 милиона души, като повечето от тях са в държави от региона. ООН предупреждава, че през настоящата година тази бройка може да достигне 6,5 милиона души.

✓ **Популизмът може да струва скъпо на Италия**

Популизмът в Италия може да струва на правителството в Рим около 662 милиона евро годишно. Това е сумата, която Италия би спестявала всяка година, ако се възползва от новите кредитни линии, отпуснати от Европейския стабилизационен механизъм (ESM), пише Блумбърг.

До момента италианското правителство не се е ангажирало участие в схемата, която ще позволи на страната да взема евтини заеми в размер до 36 млрд. евро, заради стигмата, с която бяха обвързани болезнените европейски спасителни мерки през последното десетилетие, включително правилата за бюджетни икономии, които бяха характерни за заемите по време на дълговата криза в Евроната от края на 2009 г.

Заемите по новата програма ще имат максимален падеж, като лихвата по тях най-вероятно ще бъде 0,1%. Ако вместо това Италия се обърне към пазара на облигации, за да финансира икономическото си възстановяване, тя ще трябва да се примири с лихви по заемите от около 1,84%. Това означава, че ако страната вземе кредит в размер на 36 млрд. евро, какъвто и предлага ESM, тя ще трябва да плаща лихви по него от около 662 млн. евро на година.

Програмата за ESM все още не е финализирана и всички подробности за кредитните линии, които ще бъдат отпуснати по нея, ще станат ясни най-рано на 15 май.

Популистките партии в Италия представят стабилизационния механизъм като „продаване на страната на Европа“, като казват на гласоподавателите, че ще изгубят контрол върху личните си финанси и върху своето бъдеще, ако страната приеме помощ от фонда. Италианският финансов министър Роберто Гуалтиери полага огромни усилия, за да обясни на хората, че за разлика от предходните европейски програми, новата схема няма да бъде обвързана с почти никакви условия, тъй като тя е свързана с здравната криза в ЕС.

Въпреки многократните уверения от Брюксел, че кредитите няма да вървят ръка за ръка със скрити условия, италианските популисти продължават да твърдят, че кредитите ще подкопаят суверенитета на страната.

„ESM не е подарък, това са заеми, които трябва да бъдат върнати при конкретни условия, зададени в Брюксел, а не в Италия“, коментира лидерът на опозицията в Италия Матео Салвини. „ESM е опасен път, който крие много несигурности, докато емитирането на италиански държавни ценни книжа (гарантирани от ЕЦБ), дори и при по-висока цена, няма да крие никакви рискове или условия пред Италия“, добавя той.

✓ **Рано е да се говори за края на мечия пазар**

Търговията на фондовите борси показва, че мечият пазар още не е достигнал дъното си. Това смятат анализатори от Longview Economics, цитирани от Си Ен Би Си.

Под мечи пазар се разбира спад на цените на акциите на борсите от поне 20% спрямо последната им върхова стойност. Внезапните резки загуби на пазарите в началото до средата на март, предизвикани от бързото разпространение на коронавируса по света, потопиха световните борси в мечата територия.

През последните дни пазарите следват възходяща тенденция, подкрепени от безпрецедентните пакети от фискални и парични стимули за икономиката, приети от централните банки и правителствата на множество страни по света. Пазарите дори пренебрегнаха рекордният ръст на безработицата в САЩ до равнище от 14,7%, което е най-високото ниво от Втората световна война насам. Това предполага, че инвеститорите започват да виждат сигнали за V-образно възстановяване (рязък спад, последван от рязък ръст).

Икономисти от Longview обаче смятат, че тези очаквания са твърде оптимистични. Те смятат, че предизвиканият от пандемията шок върху производството ще еволюира в сътресение при търсенето.

Облекчение, но не и бичи пазар

От Longview твърдят, че спреда на корпоративните облигации с висока доходност сигнализира края на цикличните мечи пазари откакто започва да бъде измерван през 1997 г.

При пазара на облигации, спредът представлява разликата между доходността по корпоративните облигации и тази по държавните облигации. Иначе казано, ако доходността по 10-годишните американски държавни ценни книжа е например 2%, а тази на Microsoft със същия матуритет е 5%, то кредитният спред е 3%, или 300 процентни пункта.

„В този случай кредитните спредове не дават сигнал за край на мечия пазар. През последните 6-7 седмици S&P 500 е напреднал с 34% от най-ниските си дневни стойности. Кредитните спредове обаче не са се изменили много (Затягане от 19,4 процентни пункта до 17,6 процентни пункта. Тези резултати са характерни за облекчителни ралита в рамките на мечи пазар“.

Когато мечият пазар е към своя край, кредитните спредове се свиват по-агресивно, казват от Longview. В рамките на 7 седмици от края на мечия пазар след започналата през 2008 г. световната финансова криза, спредовете се свиха с повече от 10 процентни пункта.

„Тези резултати съответстват на ниската доходност по 10-годишните американски държавни ценни книжа“, добавят от Longview.

Според икономистите това означава, че все още предстоят фалити и че предприетите до момента мерки не са достатъчни, за да сложат край на мечия пазар. По думите им няма изгледи да е сложено началото на V-образно възстановяване.

Намаляването на стимулите носи риск

Подобно мнение споделя и Ерик Лонерган, макро хедж фонд мениджър за M&G Investments, който заяви пред Си Ен Би Си, че потенциалното отпускане на мерките за стимулиране на икономиката крие голям риск за нейното възстановяване.

„Действителността е такава, че ще имаме нужда от още стимули, дори след като бъдат премахнати ограниченията върху икономическата активност. Страхувам се, че някои смятат, че след като отблокираме икономиката може да спрем стимулите“, казва Лонерган.

По неговите думи икономите няма да заработят на 100% от своя капацитет още доста време и в най-добрия случай ще възстановят работата си на 90-95%, което от историческа гледна точка продължава да представлява тежка рецесия.

„Ако погледнете представянето на американските банки, които вероятно са цикличен индикатор, или 10-годишните облигации, през последните 5 седмици, ще видите, че ситуацията не се е изменила много“, казва още той.

Капитал

✓ Валутите на развиващите се страни с най-голям спад от 5 години

Пандемията и ниските цени на петрола подкопава кредитните им рейтинги

Валутите на нововъзникващите пазари се сриват с най-голям темп от 2015 г., когато девалвацията на китайския юан доведе до паника на световните финансови пазари. Сегашното понижение отразява засилените опасения на инвеститорите за перспективите за публичните финанси на развиващите се страни, които бързо се влошават поради разпространението на коронавируса, съобщава Nikkei Asian Review. Обезценяването на валутите на развиващите се икономики увеличава тежестта на дълга, деноминиран в долари.

Въпреки че изглежда, че в последно време финансовите пазари възвръщат стабилността си благодарение на мерките на централните банки на САЩ, еврозоната и Япония, има опасения, че развиващите се икономики могат бързо да изпаднат в нестабилност.

Повсеместно поевтиняване

Индексът на валутите на развиващите се пазари MSCI Emerging Market Currency Index е спаднал с 6% през първото тримесечие, което е най-голямото понижение от 2015 г., когато Китай разтърси световните финансови пазари с обезценяването на юана.

Южноафриканският ранд и турската лира са на най-ниските си нива, след като се обезцениха спрямо долара съответно с 26% и 15% в сравнение с декември 2019 г. Валутните резерви на двете страни вече са под нивото, определено от Международния валутен фонд (МВФ), което прави валутите им основни цели за разпродажби. Индонезийската рупия и бразилският реал са поевтинели съответно със 7% и 25%.

Много от развиващите се икономики разчитат на туризма, който е изправен пред срив заради пандемията. Турция е изправена пред дилема, защото намалението на лихвите от централната банка за подпомагане икономическата активност ускори обезценяването на лирата. През тази седмица лирата се понижи до нов рекорд спрямо долара, след като пазарът интерпретира коментари от членовете на Федералния резерв на САЩ като евентуален отказ от даването на суап линия, която да смекчи изчерпващите се резерви на Анкара. Турция поиска от Фед и други централни банки достъп до средства, защото собствените ѝ нетни валутни резерви са спаднали до близо 25 млрд. долара от началото на годината. От началото на годината инвестиционните фондове са се освободили от облигации за около 40 млрд. долара на развиващи се страни. Това надхвърля най-големия годишен отлив през 2015 г. според данни на EPFR.

Притеснения за фискалната устойчивост

Притесненията за фискалната устойчивост на развиващите се икономики са основна причина за поевтиняването на валутите им. Данъчните приходи неизбежно ще намалееят поради икономическа стагнация в резултат на пандемията и свързаните с нея мерки за социално дистанциране, а фискалните разходи ще се увеличат, за да стимулират икономическата активност и да компенсират спада в търсенето на частния сектор и да подобрят здравните системи.

Малайзия разработи огромен пакет от икономически стимули на стойност 18% от брутният ѝ вътрешен продукт, докато Индонезия временно отложи правилата за фискална дисциплина, въведени след финансовата криза в Азия през 1997 г.

МВФ прогнозира, че общият бюджетен дефицит на развиващите се икономики ще достигне 8.9% от БВП през тази година. Страните, производители на петрол, като Бразилия и Мексико ще пострадат от огромните спадове на цената на суровината.

Развиващите се пазари са попаднали в "перфектна буря", казват от фонда.

Американската рейтингова агенция S&P намали кредитните рейтинги на 15 държави от януари, позовавайки се на финансовата им слабост. В допълнение около 10 развиващи се страни са изложени на риск от по-нататъшно намаляване. Броят на пониженията на кредитния рейтинг през 2020 г. може да се окаже най-висок след дълговата криза в еврозоната през 2011 г.

Ако кредитоспособността на дадена страна бъде нарушена от намаляване на рейтинга ѝ, под въпрос ще бъде поставена способност ѝ да си погасява дълга - това може да доведе до повишаване на лихвите и обезценяване на държавните облигации. Еквадор вече изпадна в положение да не може да си плаща задълженията заради пониженията на цените на петрола.

Дългът на развиващите се страни ще се отрази и на перспективите на световната икономика, тъй като вече нарасна до рекордно ниво. Дългът на нововъзникващите страни, включително публичния и частния, е достигнал 71 трлн. долара в края на декември 2019 г., като надвишава общия им БВП 2.2 пъти според International Institute of Finance.

Плащанията на лихви и главници по дълговете им, деноминирани в долари, ще се увеличат, ако валутите им продължат да се обезценяват спрямо долара. International Institute of Finance изчислява, че развиващите се икономики ще трябва да осигурят 730 млрд. долара до края на тази година, за да погасят дълговете си в чуждестранна валута.

Поевтиняването на националните валути създава също така и инфлационен натиск, тъй като повишава цените на вносните стоки. Вече страдащи от последиците от пандемията, икономиките на развиващите се пазари могат да се понижат допълнително и да се сблъскат със спирала от допълнителни спадове на валутите си.

На последната си пресконференция миналата сряда председателят на Федералния резерв Джером Пауъл загатна за план за допълнителни стимулиращи мерки, като заяви, че Фед ще използва своя "пълен набор от инструменти за подкрепа на икономиката в този предизвикателен момент".

В момента световните финансови пазари си поемат глътка въздух благодарение на отчаяните усилия на водещите централни банки да ограничат въздействието на пандемията. Но освен опасения за втори пик на заразата, съществува и риск от втора вълна от пазарни сътресения в развиващите се икономики.

Колко пари са нужни за борба с коронавируса

Финансовите нужди на развиващите се страни в борбата с коронавируса може да надхвърлят 2.5 трлн. долара, ако икономическите перспективи се влошат, заяви главният икономист на МВФ Гита Гопинат. През март дадохме оценка за външното финансиране на страните с нововъзникващи пазарни икономики и определихме, че сумата ще бъде около 2.5 трлн. долара. Мисля, че оттогава ситуацията се промени към лошо. Както изглежда, кризата ще продължи по-дълго. Сумата от 2.5 трлн. долара се отнасяше за края на 2020 г., като се приемаше, че ситуацията ще се нормализира дотогава. Струва ми се обаче, че финансовите потребности ще нараснат значително и ще надхвърлят тази цифра, каза Гопинат на видеоконференция, организирана от Съвета за международни отношения.

[Cross.bg](#)

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Социалните мерки - по кои има съгласие? - министър Деница Сачева;
- Очи в очи с вируса - проф. Камен Плочев от ВМА;
- Във Видин: ще се намерят ли лекари за болницата в града?
- :Как кризата с коронавируса се отрази на доверието в политиките? - последни данни от Алфа Рисърч;
- Публиката и актьорите - как се срещат по време пандемия?

БТВ, "Тази сутрин"

- На живо от Благоевград: Какво е състоянието на възрастните хора, спасени от пожара в социалния дом?
- След оповестените мерки на Министерството на културата - ще стигнат ли парите за спасяване на театрите? Коментар на Калин Сърменов, директор на Сатирата;
- Как ще се възстанови работата на съдебната система след падането на извънредното положение? В студиото представляващия ВСС Боян Магдаличев;
- Ефективни ли ще са мерките за излизане от кризата и как ни промени социалната изолация? Гост Татяна Дончева?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Тревожна тенденция очерта МВР: Престъпленията по-малко, разкриват ги по-често, но с 1,8% повече са децата бандити

в. 24 часа - От 14 май сметките ще се плащат навреме, заплатите свободни от запор до 13 юли

в. Монитор - Приемните семейства у нас - само платени

в. Телеграф - Прически и лимони ни удрят по джоба

в. Труд - ИНСТРУКЦИЯ ЗА СМЪРТ ОТ COVID-19

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Театър само на открито, пускат в киното 1/3 от зрителите

в. 24 часа - Цената на газа за бита за 2 месеца с 29% по-ниска

в. 24 часа - Доставят пак от 15 юни най-търсеното лекарство за хашимото

в. Монитор - Шефът на Ефбет Цветомир Найденов: Васил Божков поръча Манол Велев

в. Монитор - 55 хил. души имат да вземат 200 млн. лв. от застраховки

в. Телеграф - На кино в мола с маска през три места

в. Телеграф - Банов за Червената къща: Държавата държи само 2/14 от ателието на Андрей Николов

в. Телеграф - Парното ни връща всеки пети лев

в. Труд - Поне 17 лева на ден за безработен

в. Труд - Туроператори връщат пари до една година

Водещи интервюта

в. 24 часа - Калина Андролова, журналист: Нинова не успя в стрес теста за разумен лидер и всяко нейно нападение увеличава головете в полза на ГЕРБ мила гешакова

в. Монитор - Богомил Николов, Асоциация "Активни потребители": Предлагат ни козметични продукти вместо дезинфектанти

в. Телеграф - Директорът на театър Българска армия Мирослав Пашов: Ще отворим само ако сме сигурни, че е безопасно

в. Труд - Икономистът проф. д-р Боян Дуранкев пред "Труд": Длъжни сме да бъдем оптимисти - когато е най-тъмно през нощта, очакваме зората

Водещи анализи

в. 24 часа - Не голямо харчене! Ще преборим кризата с 4 разумни разхода

в. Монитор - Професия приемен родител

в. Телеграф - Трай, джобче, за хубост

в. Труд - Бедност 2019-а и поглед към 2020-а

в. Труд - Нинова унищожава историческото наследство на БСП

✓ Атина работи по план за постепенно рестартиране на туризма

Правителството на Гърция работи върху план за постепенно рестартиране на националния и международния туризъм. Очаква се предложението на Европейската комисия за общ единен подход по въпроса за транспорта, заяви говорителят на гръцкото правителство Стелиос Пецас на редовния брифинг.

Планът ще бъде оповестен след финализирането на разговорите на европейско ниво.

Все още е сравнително рано да се постигне съгласуван план, който включва не само вътрешния, но и чуждестранния туризъм и който до голяма степен зависи от напредъка на разговорите на европейско ниво за авиопревозвачите.

На въпрос за евентуални предсрочни избори или промени в кабинета, говорителят заяви, че премиерът на страната не обмисля такива варианти.

По отношение на втория етап от облекчаването на ограничителните мерки, който започна днес, Пецас изрази надежда, че и при него ще „преобладават личната отговорност и колективната зрялост“.

Той подчерта, че е необходимо строго придържане към правилата за хигиена, спазване на дистанция и избягване на тълпи. Припомни, че онези, които игнорират ограниченията и подтикват хората към организиране на събирания, поставят в опасност както самите себе си, така и семействата си и обществото като цяло.